

ALLE HENS AAN DEK?

Naar aanleiding van het Belgisch Voorzitterschap van de Europese Unie worden overal in België vergaderingen en raden georganiseerd. Staatshoofden, regeringsleiders en ministers komen her en der samen. De politiediensten zullen dus waarschijnlijk de handen vol hebben met de ordehandhaving op deze plaatsen. Naast de algemene veiligheid van die vergaderingen worden ze wellicht geconfronteerd met allerlei soorten protestacties.

Tekst Gwendoline Hendrick
Fotografie Lavinia Wouters

BRUSSEL – Voor de ordehandhaving in het kader van het Belgisch EU-Voorzitterschap worden verschillende politiediensten opgetrommeld om alles rustig en in optimale omstandigheden te doen verlopen. Waarschijnlijk zal de politie de grote middelen inzetten, vooral op het vlak van personeel. Hoe bereidt men zich voor op zo'n gebeurtenis? Is een grote mobilisatie verantwoord? Wat zijn de belangrijkste opdrachten? We stapten met al deze vragen naar hoofdcommissaris Pierre Vandersmissen, directeur interventie en operationele steun van de politiezone Brussel-Hoofdstad/

Elsene. En bij de Algemene directie bestuurlijke politie ontmoeten we hoofdcommissaris Filip Rasschaert, die aan het hoofd staat van de Directie van de operaties inzake bestuurlijke politie (DGA/DAO) en zijn adjunct, hoofdcommissaris Frédéric Viatour, en commissaris Bart Raeymaekers, dienstchef GIS (Gespecialiseerde Interventie-Intervention Spécialisée (DGA/GIS). De leidraad is alleszins een ministeriële richtlijn voor de politiediensten die voorziet in een reeks modaliteiten op het vlak van het beheer van informatie en van gebeurtenissen.

Verskillende opdrachten, één doelstelling

Daar waar het Belgisch Voorzitterschap van de Europese Unie voor sommigen de gebeurtenis van het jaar is, zijn anderen genuanceerder: "Momenteel, en met de kennis die we nu hebben, is het Voorzitterschap niet meer dan een vollere agenda ten opzichte van wat we normaal gezien doen", aldus Pierre Vandersmissen. "De meeste bijeenkomsten zijn ministeriële vergaderingen. Als die niet als gevoelig worden beschouwd, zullen we daarvoor geen bijzondere beschermingsmaatregelen treffen", voegt hij eraan toe.

Daarnaast worden sinds 2003 Europese topbijeenkomsten georganiseerd in Brussel. De zone is dit soort gebeurtenissen en ordehandavingsopdrachten dus gewoon. "Bovendien hebben de topbijeenkomsten tot nu toe zelden aanleiding

gegeven tot massale demonstraties", benadrukt hij. De politiezone Brussel-Hoofdstad/Elsene maakt evenwel van de gelegenheid gebruik om haar personeel bij te scholen over de aspecten van ordehandhaving. De GIS is hetzelfde van plan. Deze entiteit is gespecialiseerd in ondersteunende taken tijdens grote ordediensten en in het begeleiden van risicogroepen tijdens manifestaties. "Tijdens het Belgisch Voorzitterschap zullen we rond twee assen werken: de bescherming van de vips en de gespecialiseerde steun in het kader van de ordehandhaving", vertelt Bart Raeymaekers. "Op verzoek van de 'klant' (lokale politiezones via de DirCo en vervolgens DAO) kunnen we onze teams inzetten: de bewijsteams, de arrestatieteams, de lock-ontteams, de sproeiwagens en de gespecialiseerde commandocellen om de teams te beheren", verduidelijkt hij. "De belangrijkste inspanning zal worden geleverd door de directeurs-coördinatoren, de politiezones en andere diensten en entiteiten zoals de Directie van de operaties inzake bestuurlijke politie", legt Filip Rasschaert op zijn beurt uit. Zo zal DAO meewerken aan de uitvoering van de doelstellingen van de bestuurlijke overheden en van de politie, volgens drie hoofdlijnen. "DAO werkt mee aan de risicoanalyse, levert versterkingen in manschappen en middelen en zorgt voor coherentie op nationaal vlak in samenwerking met de Algemene directie van het crisiscentrum van de regering (DGCC) en met andere partners."

Moeilijke planning

De ASEM-top (ASia Europe Meeting), waarop de staatshoofden van de

Frédéric Viatour & Filip Rasschaert

Pierre Vandersmissen

Bart Raeymaekers

...
 27 landen van de Europese Unie en van de Aziatische landen bijeenkomen, zal ongetwijfeld meer aandacht vergen van de verschillende betrokken partijen. “Deze top zal plaatsvinden in het Koninklijk Paleis¹, een plaats waar we niet gewoon zijn om te werken. Dat zal dus meer voorbereiding vergen”, legt de ‘DirInt’ van de politiezone Brussel-Hoofdstad/Elsene uit. Naast de gekende en geplande gebeurtenissen wacht de zone op de kalender van de manifestaties, die slechts enkele weken op voorhand zal worden meegegeeld. Filip Rasschaert: “We krijgen de informatie over die protestbewegingen almaar later. Tegenwoordig zijn die minder gepland en georganiseerd. De deelnemers zullen bijvoorbeeld drie dagen voor de manifestatie beslissen welk transportmiddel ze zullen nemen om naar de verzamelplaats te gaan.” Het is dus niet altijd vanzelfsprekend voor de betrokken politiediensten om alle nodige inlichtingen te verzamelen voor de goede omkadering van de manifestatie en om de planning lang op voorhand te kennen. “Alles hangt ook af van de beslissingen die tijdens een top worden genomen en die aanleiding kunnen geven tot spontane protestacties. Sommige onderwerpen, zoals landbouw, liggen gevoeliger dan andere”,

Foto: Jos Balcaen

benadrukt Frédéric Viatour. Dertig dagen (vervolgens 15 dagen en 7 dagen) vóór elke gebeurtenis stuurt DAO een risicoanalyse naar het crisiscentrum, het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse² (OCAD), de inlichtingendiensten, de DirCo’s en de korpschefs van de lokale politie van de plaats van de gebeurtenis. Dit principe is een van de modaliteiten uit de ministeriële richtlijn in verband met het Belgisch Voorzitterschap van de Europese Unie. De GIS voorziet de volgende maanden in een grotere personeelscapaciteit. De dienst wacht eveneens op de volledige kalender en de steunaanvragen van zijn partners. Volgens Bart Raeymaekers zal het voor de medewerkers van de GIS een uitdaging zijn om samen te werken met politiediensten die ze minder kennen.

“We zijn gewoon om met bepaalde politiezones samen te werken, zoals Brussel-Hoofdstad/Elsene. Elders zullen we ongetwijfeld de tactieken en technieken, en zelfs de middelen, moeten aanpassen naargelang de locaties en situaties.” Tot eind 2010 brengt het Voorzitterschap talrijke politieagenten op de been. Een nauwgezette en doordachte planning is nodig, want – zo benadrukken onze gesprekspartners – de dagelijkse opdrachten moeten nog altijd worden uitgevoerd.

¹ Meer hierover in het artikel over de opdrachten van het Veiligheidsdetachement bij het koninklijk paleis (VDKP) op bladzijde 39.

² Het OCAD maakt analyses van terroristische dreigingen.

BETOGEN: EEN GRONDRECHT

Vanuit een historisch standpunt waren protestcampagnes en demonstraties krachtige factoren voor verandering. Ze hebben aanzienlijk bijgedragen tot de evolutie van de mensenrechten. De bescherming van het recht om te betogen berust op de erkenning en de bescherming van een reeks rechten, in het bijzonder de vrijheid van meningsuiting, de vrijheid van vereniging, de vrijheid van vreedzame vergadering en de vakbondsrechten en in het bijzonder het stakingsrecht. Het recht om te betogen is dus een volwaardig recht dat onderworpen is aan bepaalde door de wet bepaalde modaliteiten. Volgens artikel 26 van de grondwet hebben de Belgen het recht om vreedzaam en ongewapend te vergaderen, mits zij zich gedragen naar de wetten, die het uitoefenen van dit recht kunnen regelen zonder het echter aan een voorafgaand verlot te onderwerpen. Deze bepaling is niet van toepassing op bijeenkomsten in de open lucht, die ten volle aan de politiewetten onderworpen blijven.